

leteikumi darbam

Liene Valdmane

Drossinternets.lv izglītības darba koordinatore, mediju izglītības eksperte

Mācāties kopā Tet skoliņā!

Te mazākie interneta lietotāji ņem pie rokas mīļo lācēnu Ričiju Rū, kā arī vecākus un pedagogus, lai aizraujošā veidā apgūtu drošu interneta lietošanu.

Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem

6. digitālā pratība

Beidzot 3.klasi

6.1. Izmanto digitālās tehnoloģijas mācību uzdevumu veikšanai pēc norādījumiem

6.2. Nosaka digitālās komunikācijas veidus

6.3. Atpazīst mediju radītus un popularizētus tēlus un simbolus

6.4. Skaidro, kā digitālās tehnoloģijas ietekmē ikdienu, ar pedagoga atbalstu veido veselīgus un drošus paradumus digitālo tehnoloģiju lietošanā

Beidzot 6.klasi

6.1. Izmanto digitālās tehnoloģijas zināšanu ieguvei, apstrādei, prezentēšanai, pārraidei un pamato digitālo tehnoloģiju lietojuma nepieciešamību

6.2. Nosaka digitālās komunikācijas veidus, to mērķus, formātus un ietekmi uz auditoriju. Izmanto digitālās tehnoloģijas komunikācijai un sadarbībai

6.3. Analizē mediju lomu realitātes konstruēšanā un novērtē dažādu informācijas avotu, tajā skaitā digitālā formā pieejamo avotu, ticamību

6.4. Skaidro savu izpratni par digitālo tehnoloģiju lomu sabiedrībā un pašrealizācijā. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus

Beidzot 9.klasi

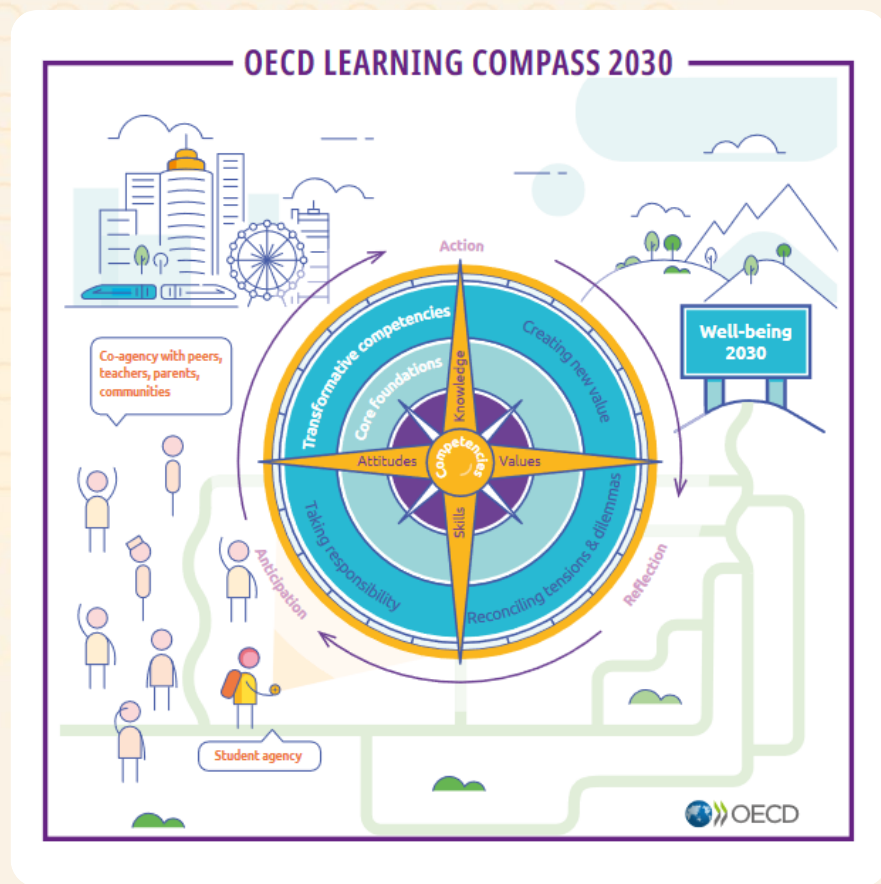
6.1. Izvēlas un izmanto iecerei vai uzdevumam piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas, lieto tās pašrealizācijai un daudzveidīga satura radīšanai

6.2. Atbildīgi izmanto digitālo komunikāciju konkrētiem mērķiem, izvērtējot tās piemērotību mērķgrupas vajadzībām

6.3. Kritiski analizē mediju radīto realitāti un informācijas ticamību, rada savu mediju saturu

6.4. Analizē un novērtē tehnoloģiju ietekmi uz garīgo un fizisko veselību, sabiedrību un vidi. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus, pamato to nepieciešamību. Konstruē, kontrolē un pārvalda savu digitālo identitāti

<https://m.likumi.lv/ta/id/303768#piel1>

<https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/learning-compass-2030/>

Interneta drošības riski 4-7 gadus veciem bērniem

Satura riski:

satraucoša, biedējoša vai citādi neērta informācija. Tas var ietvert seksuālu saturu spēlēs, pornogrāfiju, attēlus ar cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem un reālu vai imitētu vardarbību.

Kontakta riski.

Šie riski ietver bērnu saskarsmi ar cilvēkiem, kurus viņi nepazīst, vai ar pieaugušajiem, kas tiešsaistē uzdodas par bērniem. Piemēram, bērns var tikt pārliecināts dalīties ar personisko informāciju ar svešiniekiem, sniegt kontaktinformāciju pēc noklikšķināšanas uz uznirstošajiem ziņojumiem vai tikties personīgi ar kādu, ko viņš ir satīcis tiešsaistē.

Uzvedības riski.

Šie riski ietver bērnu rīcību, kas var nodarīt pāri citiem, vai būt par šādas uzvedības upuriem. Piemēram, bērns var izdzēst, speciāli zaudēt spēlē, ko ir spēlējis, izveidojis draugs, brālis vai māsa. Vēl viens rīcības risks ir nejauša pirkumu veikšana lietotnē.

Līguma riski.

Šie riski ietver negodīgu līgumu, noteikumu vai nosacījumu parakstīšanu, tos neizprotot. Piemēram, bērni var noklikšķināt uz pogas, kas ļauj uzņēmumam nosūtīt viņiem nepiemērotus mārketinga ziņojumus vai vākt viņu personas vai ģimenes datus. Vai arī bērni var izmantot rotaļlietu, lietotni vai ierīci ar vāju interneta drošību, kas ļauj zagt identitāti vai datu izmantot krāpšanai.

Svarīgākās tēmas, soļi

1. Doties tiešsaistē **kopā ar bērnu**, runājot par tiešsaistes saturu un klausieties viņa viedokli.

2. **Būt labam paraugam**, iemācīt bērnam būt uzmanīgam ar personisko informāciju.

3. Iemācīt bērnam **izvairīties** no pirkumiem tiešsaistē, mijiedarbības ar neizprotamu informāciju.

4. Runāt par **atbilstošu** uzvedību tiešsaistē.

SKATIES
raidījumu "Rīčijs Rū
un internets!"

DZIEDI
līdzī jautrām
dziesmām

DARBOJIES
un izzini vairāk
drošību internetā!

Satura rādītājs

VISLIELĀKAIS KOKS PASAULĒ

Kas ir internets, un kā tas darbojas?

4

DZIEDĀTĀJPUTNIŅŠ

Jēgpilna interneta izmantošana – kādas iespējas
rada dators un internets?

20

MEŽA BALLE

Pārmērīga aizraušanās ar ierīču izmantošanu

23

ĪSTIE BRĪNUMI

Vai viss, ko redzam un piedzīvojam
virtuālajā realitātē, ir īsts?

30

RŪGTIE CEPUMIŅI

Kibermobings jeb emocionālā pazemošana –
kā pareizi un pieklājīgi komunicēt internetā?

35

BAIGĀ VĒSTULĪTE

Sarakste ar svešiniekiem internetā,
sava privātuma saglabāšana

49

NEJAUKAIS VĪRUS

Bērniem nesaprotami vēstījumi internetā, to radītie riski

58

RIČIJA RŪ NOSLĒPUMS

Aizraujošas, noderīgas un izglītojošas
nodarbes internetā

67

Ričijs Rū un internets

Arī Ričijs Rū uz brīdi atstāj mežu, lai noskaidrotu, kas tad ir internets un kā to lietot droši. Lai iegūtu vērtīgas zināšanas, viņš pievienojas citiem bērniem Tet skoliņā, lai noskaidrotu, kā darbojas internets, kāpēc pārmērīga tā lietošana var būt kaitīga un vai drīkst ticēt visam internetā redzamajam.

Skatieties raidījumu, dziediet līdzi jautrajām dziesmām un pēc katra raidījuma noskatīšanās, veiciet radošus uzdevumus kopā! Katrai sērijai pievienotas uzdevumu darba lapa, lai kopā ar vecākiem un skolotājiem nostiprinātu jaunās zināšanas.

Katru ceturtdienu tiks atklātas divas jaunas raidījuma "Ričijs Rū un internets" sērijas ar radošajiem uzdevumiem – seko līdzi!

1

Vislielākais koks pasaulē
Kas ir internets, un kā tas darbojas?

Skatīties Darboties

2

Dziedātājputniņš
Jēgpilna interneta izmantošana - kādas iespējas rada daturs un internets

Skatīties Darboties

3

Meža balle
Pārmērīga aizraušanās ar ierīču izmantošanu

Skatīties Darboties

4

Īstie brīnumi
Vai viss, ko redzam un piedzīvojam virtuālajā realitātē, ir īsts?

Skatīties Darboties

5

Rūgtie cepumiņi
Kibemobings jeb emocionālā pazemošana - kā pareizi un pieklājīgi komunicēt internetā?

Skatīties Darboties

6

Baigā vēstulīte
Sarakste ar svešiniekiem internetā, sava privātuma saglabāšana

Skatīties Darboties

7

Nejaukais vīruss
Bērniem nesaprotami vēstījumi internetā, to radītie riski

3. novembris

8

Ričija Rū noslēpums
Aizraujošas, noderīgas un izglītojošas nodarbes internetā

3. novembris

<https://www.digitaladrosiba.lv/skolina.html>

Darbojieties kopā!

Saruna pēc “Ričijs Rū un internets” 4. sērijas noskatīšanās.

Darboties

Zīmējiet redzēto!

Darboties

Spēlējiet spēli “Pikošanās”!

Darboties

https://www.digitaladrosiba.lv/skolina/istie_brinumi.html

Pedagogiem

Izmantojiet šo materiālu kā radošu mācīšanās elementu, lai kopā ar bērniem izzinātu vairāk drošu un atbildīgu interneta lietošanu. Šeit apkopoti uzdevumi, darba lapas, idejas ierosmei un citi noderīgi resursi astoņās digitālās drošības tēmās, kas aktuālas bērniem no 4 līdz 7 gadiem.

Lejupielādēt

Skatīt PDF

https://www.digitaladrosiba.lv/skolina/istie_brinumi.html

RŪGTIE CEPUMIŅI

Kibermobings jeb emocionālā pazemošana – kā pareizi un pieklājīgi komunicēt internetā?

1. Saruna pēc "Ričijs Rū un internets" sērijas "Rūgtie cepumiņi" noskatišanās.

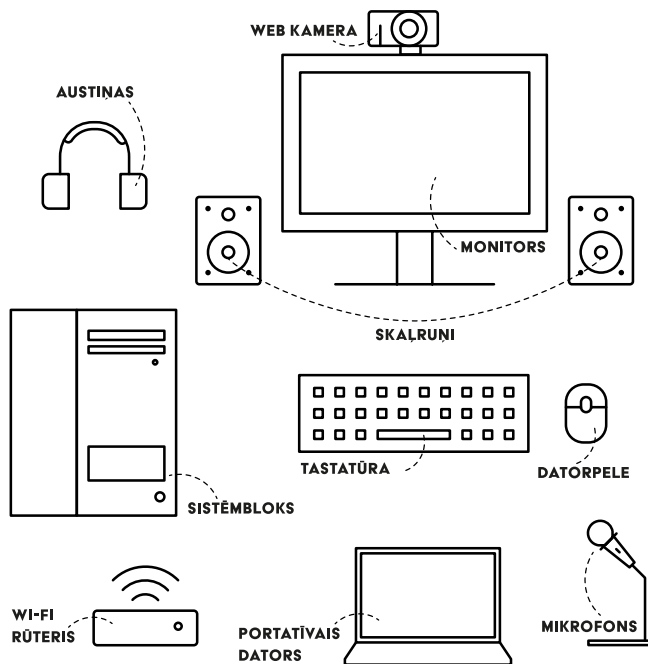
Pārrunājiet ar bērniem sērijā redzēto.

Jautājumi ierosmei:

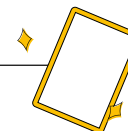
- ✔ Par ko stāstīts šajā sērijā?
- ✔ Kuru vārdu jūs dzirdējāt pirmo reizi? Ko nozīmē vārds "mobings"?
- ✔ Par ko Anci apsmej?
- ✔ Kāpēc, jūsprāt, Sofija apsmej Anci?
- ✔ Vai pārējie bērni, jūsprāt, rikojas pareizi? Kā jūs rīkotos šādā situācijā? Ko jūs teiktu Sofijai?

- ✔ Kāpēc sērijas nosaukums ir "Rūgtie cepumiņi"?
- ✔ Vai esat redzējuši līdzīgu situāciju dzīvē? Pastāstiet!
- ✔ Kas ir digitālā pēda? Kā tā veidojas?
- ✔ Ko jūs jau zinājāt? Ko jaunu uzzinājāt šajā sērijā?
- ✔ Ko vēl jūs gribētu uzzināt? Kur varētu meklēt atbildes uz jūsu jautājumiem?
- ✔ Kas jums likās pats interesantākais šajā sērijā?

**APSKATI DATORA SASTĀVDALAS UN IERĪCES!
PASKAIDRO TO FUNKCIJAS UN IZKRĀSO!**

LĀSI VAI KLAUSIES DZEJOLI! ATBILDI UZ JAUTĀJUMIEM!

DĀVANA

**TĒTIS OPIM PLANŠETI SVĒTKOS UZDĀVINĀJA.
KĀ LAI LIETO DĀVANU, OPIS NEZINĀJA.
JA TAS BŪTU ĀMURINŠ, DĒLĪTIS VAI SKRŪVE,
OPIM BŪTU SAPROTAMS – TAPTU JAUNA BŪVE.**

**OMEI SMAIDIŅŠ VAIGĀ, PADOMU DOD VIŅA:
-JĀAICINA PALĪGOS BŪS TEVI MAZMEIŅĀ!**

– ANDA DĒLIŅA

1. PAR KO IR DZEJOLIS?
2. KO OPIS PROT, BET KO VĒL NEPROT?
3. KO OME IEROSINA SAUKT PALĪGĀ? KĀPĒC?
4. KURI ĢIMENES LOCEKLI TAVĀ ĢIMENĒ LIETO DATORU UN INTERNETU?
5. KO KATRS ĢIMENES LOCEKLIS DARA AR DATORA UN INTERNETA PALĪDZĪBU?
6. VAI JŪS ĢIMENĒ MĀCĀT VIENS OTRAM KO JAUNU?
7. VAI, TĀVUPRĀT, VECĀKI CILVĒKI MAZLIET LĒNĀK APĢŪST JAUNAS LIETAS? KĀ VIŅIEM VARAM PALĪDZĒT?

SPĒLE **B I N G O!**

EKRĀNS	RŪTERIS	TĪKLS	7%
KLASE	MĀJAS	ZIŅA	

VIDEO	TELEFONS	ZINĀŠANAS	7%
DATORS	VĒSTULE	BĒRNI	

PLANŠETE	ZIŅA	MĀJAS	7%
BILDE	TELEFONS	LĀCĒNS	

VADS	EKRĀNS	DATORS	7%
KOKS	PROCESORS	ZINĀŠANAS	

VĒSTULE	TĪKLS	INTERNETS	7%
SERVERIS	LĀCĒNS	VIDEO	

RIKOJIET ĢIMENES SĀPULCI! IZSTRĀDĀJIET SAVAS ĢIMENES INTERNETA LIETOŠANAS NOTEIKUMUS! PARAKSTIET TOS!

MĒS (RAKSTI ŠEIT SAVAS ĢIMENES LOCEKĻU VĀRDUS):

<input type="text"/>	<input type="text"/>	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ESAM NOLĒMUŠI:

- 1 APMĒRĪGI LIETOT TĀLRUNI, DATORU, PLANŠETI UN INTERNETU.
- 2 BROKASTU, PUSDIENU UN VAKARĪNU LAIKĀ NEIZMANTOT TĀLRUNI, PLANŠETI VAI DATORU;
- 3 IEROBEŽOT LAIKU, KO PAVADĀM IERICĒS, VAIRĀK LAIKU PAVADĪT KOPĀ – SPĒLĒJOT GALDA SPĒLES, EJOT PASTAIĢĀS, BRAUCOT AR VELOSIPĒDU U.C.;
- 4 NAKTĪ GULĒT, NEVIS IZMANTOT TELEFONU, PLANŠETI VAI DATORU;
- 5 BŪT LAIPNI PRET CITIEM CILVĒKIEM TIEŠSAISTĒ;
- 6 MĀCĪTIES VIENS NO OTRA UN JAUTĀT PADOMU, JA KO NEZINĀM, NEPOTAM IZDARĪT;
- 7 PĀRRUNĀT, JA AR MUMS INTERNETĀ SAZINĀS SYEŠS CILVĒKS, LŪDZ SATIKTIET VAI SŪTĪT FOTOGRAFĪJAS, JAUTĀ PAR MŪSU ĢIMENI;
- 8 NEFOTOGRAFĒT, NEDALĪTIES AR PRIVĀTU INFORMĀCIJU PAR SAVU ĢIMENI;
- 9 PĀRRUNĀT, JA INTERNETĀ REDZAM BIEDĒJOŠU, SATRAUCOŠU SATURU;
- 10 IZMANTOT INTERNETA IESPĒJAS, LAI APGŪTU KO JAUNU, UZZINĀTU PAR MUZEJIEM, PASTAIĢU TAKĀM, PASĀKUMIEM, KO KOPĀ VĀRAM APMEKLĒT;
- 11 IEVĒROT SOCIĀLO MEDIJU IZSTRĀDĀTOS NOTEIKUMUS;
- 12 IEPRIEKŠ NESASKANOJOT, NELEJUPIELĀDĒT IERICĒS NEZINĀMUS FAJLUS VAI SPĒLES;
- 13 KATRU MĒNESI PĀRRUNĀT ŠO NOTEIKUMU IZPILDI.

PARAKSTS

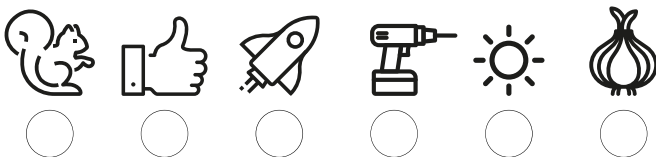
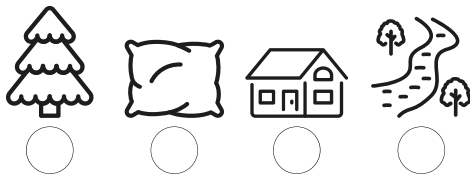
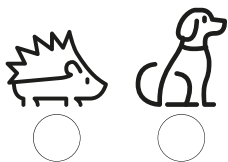
PARAKSTS

PARAKSTS

PARAKSTS

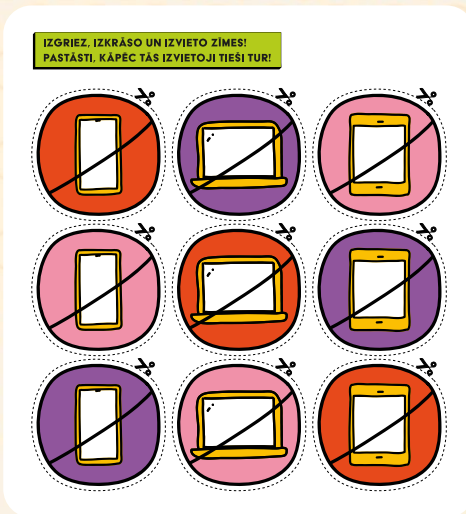
PARAKSTS

KAS ES ESMU? ATŠIFRĒ!

SPĒLĒ GALDA SPĒLI "TEIKT VAI NETEIKT?!"

4

Īstie brīnumi

Vai viss, ko redzam un piedzīvojam
virtuālajā realitātē, ir īsts?

Skatīties

Darboties

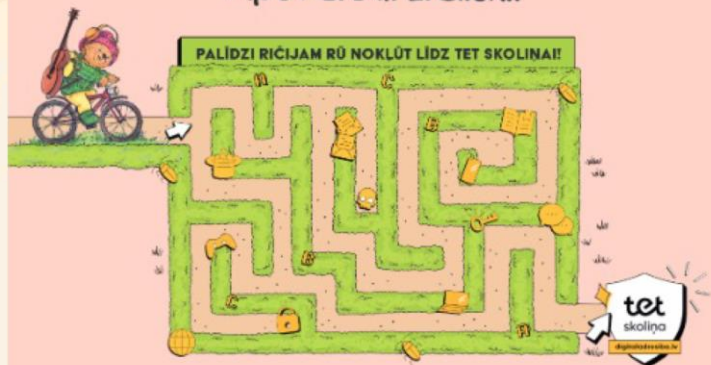

DIPLOMS

ŠIS DIPLOMS TIEK PIEŠĶIRTS

TU ESI KĻUVUSI PAR DROŠĀKU INTERNETA LIETOTĀJU

Labs darbiņš!
Apsveicu! Lieliski!

tet

Datums:

Kategorijas

Ričijs Rū un internets

Materiāli nometnēm

Vaifija interneta alfabēts

Aitu dzīve

Izglītojošas spēles,
uzdevumi

Noderīgi digitālie rīki

DROSS
INTERNETS.LV

Meklēt

JAUNUMI

TĒMAS

MATERIĀLI

BĒRNIEM & JAUNIEŠIEM

BUJ

ZIŅOT

Ziņo par pārkāpumu internetā

UZTICĪBAS TĀLRUNIS 116111

Piezvani un saņem atbalstu

[Sāklapa](#) > [Bērniem & jauniešiem](#) > [Ričijs Rū un internets](#)

Ričijs Rū un internets

Tet kopā ar Drossinternets.lv un citiem sadarbības partneriem īsteno sociālo iniciatīvu "Tet skoliņa bērniem" ar saukli: "Kad internetu lieto tu, atceries par drošību!", kas palīdz 4-7 gadus veciem bērniem izzināt drošu un atbildīgu interneta lietošanu, procesā iesaistot arī bērnu vecākus un pedagogus. Kampaņas ietvaros izstrādāti izglītojoši resursi ar nosaukumu "Ričijs Rū un internets" - video, radoši uzdevumi un materiāls pedagogiem.

A

Algoritms

Kas ir algoritms, un kā to redzam ikdienā? Vaiņijs mācās locīt papīra lapsu, soli pa solim, ievērojot algoritmu.

- Video
- Atgādne bērniem

Ā

Ākstīšanās

„Es tikai paākstīšos!” Vai ākstoties drīkst izķēmot citu bildes? Vai ākstīšanās netraucē citiem? Vaiņijs maina savas domas, kad pats nonāk šādā situācijā.

- Video
- Atgādne bērniem

B

B VAIFIJA INTERNETA ALFABĒTS

C **ATGĀDNE**

Č **Ātot**

D Čatot = tēzēt
Vārds čatot ienācis no angļu valodas, tas ir aizgūvums. "Es čatoju" vietā sāki "Es tēzēju."

E

Ē

F

G

Ģ

H

I

Ī

J

Raksti, ja gribi pateikt ko svarīgu!

Neraksti otiem pārāk bieži – netraucē!

Neraksti naktī!

Apdomā, vai otram tava ziņa ir svarīga!

Raksti tā, lai tevi saprot!

Ja ir kas steidzams, labāk zvani!

Kā tēzēt internetā?

Vajāšana

Ja kāds tev sūta biedējošas ziņas vai draud, izstāsti to pieaugušajiem, kam uzticies!

- Filmiņa
- Darba lapa
- Komikss
- Krāsojamā lapa

Bez kažociņa

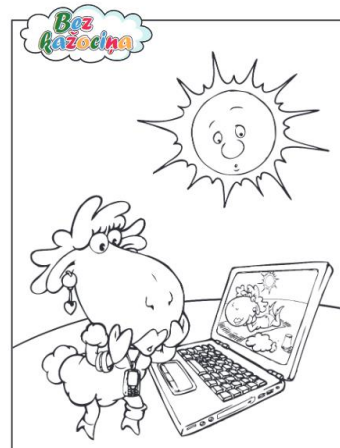
Nesūti un nepublicē fotogrāfijas, kur esi redzams peldkostīmā, apakšveļā vai ar atkailinātām ķermeņa daļām!

- Filmiņa
- Darba lapa
- Komikss
- Krāsojamā lapa

Netici svešiniekam!

Internetā ar tevi var sarakstīties kāds cits, nevis tas, par ko viņš

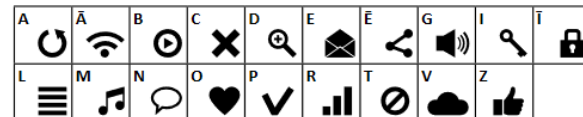
1. Padomā un atbildi!

Kāpēc cilvēki sūta viens otram savas fotogrāfijas un video?

Kāpēc internetā ir jābūt uzmanīgam un piesardzīgam, sūtot savas fotogrāfijas un video?

Kā rīkoties, ja tavu fotogrāfiju vai video kāds izsmej?

2. Atšifrē teikumu! Kā tu to saproti?

www.digitaladrosiba.lv

www.drossinternets.lv